Kirjallinen kysymys KK 581/2021 vp

Marko Kilpi kok

Kirjallinen kysymys oikeusprosesseissa tapahtuvista todistajan uhkailuista

Eduskunnan puhemiehelle

Rikosasioissa on usein epäselvyyttä tai erilaisia näkemyksiä siitä, mitä on tapahtunut. Oikeudenkäynnissä selvitetään tapahtunut, ja todistajilla on erittäin tärkeä osa. Todistajalla on positiivinen totuusvelvollisuus. Tämä tarkoittaa, että hänen on oma-aloitteisesti ja totuudenmukaisesti kerrottava kaikki, mitä hän tutkittavasta asiasta tietää. Todistaminen on kansalaisvelvollisuus, josta ei voi kieltäytyä.

Todistajaan voi kohdistua painostusta, uhkailua tai väkivaltaa, jolla pyritään vaikuttamaan todistajan lausuntoon oikeudenkäynnissä, esitutkinnassa tai niihin rinnastettavassa viranomaismenettelyssä. Silloin kyseessä on oikeudenkäytössä kuultavan uhkaaminen, ja siitä voidaan tuomita sakkoa tai vankeutta enintään kolme vuotta. Kohdistamalla todistajaan väkivaltaa tai sen uhkaa ei loukata ainoastaan kyseistä henkilöä, vaan samalla vaarannetaan lainkäytön toimivuutta ja luotettavuutta.

Viimeisten viidentoista vuoden aikana rikosilmoitukset oikeudenkäytössä kuultavana olevan uhkaamisesta ovat kasvaneet puolella, kun rikosilmoituksia tehtiin vuonna 2004 81 kappaletta ja vuonna 2020 luku oli jo 165.

Läheskään aina uhkaamisessa ei ole kyse järjestäytyneestä rikollisuudesta, vaan sitä tapahtuu hyvin monenlaisissa rikosasioissa aina liikennerikkomuksista omaisuusrikoksiin sekä perheväkivallasta huumausainerikoksiin. Eli hyvin usein kyse on aivan tavallisista tapauksista eikä järjestäytyneestä rikollisuudesta.

Oikeudenkäyttö on yksi valtiovallan tärkeistä tehtävistä, ja sillä turvataan kansalaisten oikeussuoja. Meidän tulee pystyä yhteiskuntana paremmin suojelemaan todistajia sekä turvaamaan ja varmistamaan oikeuden toteutuminen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, että uhkailu oikeusprosesseissa saadaan paremmin hallintaan,

miten turvataan paremmin oikeusturvan ja oikeuden toteutuminen ja

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 581/2021 vp

miten pidetään parempaa huolta oikeusprosesseihin osallistuvien uhrien ja todistajien turvallisuudesta?

Helsingissä 22.10.2021

Marko Kilpi kok